

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 21.9.2010
COM(2010) 491 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Strategija za enakost žensk in moških
2010-2015**

SEC(2010) 1079
SEC(2010) 1080

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Strategija za enakost žensk in moških
2010-2015**

KAZALO

Uvod	3
1. Enaka ekonomska neodvisnost	4
2. Enako plačilo za enako delo in enakovredno delo	6
3. Enakost pri odločanju.....	7
4. Dostojanstvo, integriteta in konec seksističnega nasilja	7
5. Enakost spolov in zunanji ukrepi	8
6. Horizontalna vprašanja.....	10

Uvod

Dosežki Evropske unije pri spodbujanju enakosti žensk in moških so pripomogli k izboljšanju življenja mnogih evropskih državljanov in ustvarjanju temeljev, na katerih je treba zdaj zgraditi družbo, v kateri bodo ženske in moški uživali resnično enakost.

Leta 1975 je bilo načelo enakega plačila za enako delo uspešno uveljavljeno pri obrambi Gabrielle Defrenne, stevardese belgijskega nacionalnega letalskega prevoznika. Pravice, ki izhajajo iz primera Defrenne, so neovrgljiva zapuščina ženskam v Evropski uniji. Na podlagi tega primera so bile sprejete prve evropske direktive o enakosti spolov.

Spodbudna novejša trenda sta večje število žensk na trgu dela in njihov napredek pri doseganju boljšega izobraževanja in usposabljanja. Vendar razlike na podlagi spola ostajajo prisotne na številnih področjih. Na trgu dela ženske še vedno prevladujejo v slabše plačanih sektorjih in so premalo zastopane na vodilnih položajih. Stopnja delovne aktivnosti žensk ostaja nizka zaradi starševstva, doma pa ženske še vedno opravijo več neplačanih delovnih ur kot moški.

Neenakost žensk in moških pomeni kršitev temeljnih pravic. Močno prizadeva tudi gospodarstvo, zaradi nje pa je premalo izkoriščena tudi nadarjenost. Po drugi strani pa spodbujanje enakosti spolov lahko prinaša gospodarske in poslovne koristi¹. Za doseg ciljev Evrope 2020², to je pametne, trajnostne in vključujoče rasti, je treba bolje in učinkovitejše izkoristiti potencial žensk in njihovo nadarjenost.

Vloge spolov še vedno vplivajo na ključne odločitve posameznika – glede izobraževanja, poklicne poti, ureditve na področju zaposlitve, družine in plodnosti, te pa na gospodarstvo in družbo. Zato je omogočanje resnične, enake izbire ženskam in moškim v vseh obdobjih življenja v splošnem interesu.

Enakost je ena od petih vrednot, na katerih temelji Unija. Unija je zavezana k prizadevanju za enakost žensk in moških v vseh svojih dejavnostih³. Listina o temeljnih pravicah določa takšno enakost in prepoveduje spolno diskriminacijo⁴.

Komisija je marca 2010 ob 15. obletnici sprejetja deklaracije in akcijske platforme na pekinški svetovni konferenci ZN o ženskah in 30. obletnici Konvencije ZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk sprejela Listino žensk⁵, v kateri se je ponovno zavezala k enakosti spolov in krepitvi vidika enakosti spolov v vseh svojih politikah.

Ta strategija temelji na Načrtu za enakost žensk in moških 2006–2010 in na Evropskem paktu za enakost spolov⁶ ter določa ukrepe na petih prednostnih področjih iz Listine žensk ter enem področju za medsektorska vprašanja. Določa glavne ukrepe za spodbujanje sprememb in napredovanje na vsakem od prednostnih

¹ Sklepi Sveta o enakosti spolov: krepitev rasti in zaposlovanja, 1980. zasedanje Sveta EPSCO, 30. 11. 2009.

² COM(2010) 2020.

³ Člena 2 in 3 Pogodbe o Evropski uniji ter člen 8 PDEU.

⁴ UL C 303, 14.12.2007, str. 1, člen 23.

⁵ COM(2010) 78.

⁶ Sklepi Evropskega sveta marca 2006 7775/1/06.

področij, priloženi delovni dokument služb Komisije pa vsebuje podrobnejše predloge. Predlagani ukrepi upoštevajo dvojni pristop integracije načela enakosti spolov (ki pomeni integracijo razsežnosti enakosti spolov na vseh področjih politik) in posebne ukrepe. Strategija predstavlja delovni program Evropske komisije za enakost spolov, njen cilj pa je dodatno spodbuditi razvoj na nacionalni ravni ter zgraditi temelje za sodelovanje z drugimi evropskimi institucijami in zainteresiranimi stranmi.

1. ENAKA EKONOMSKA NEODVISNOST

Ekonomska neodvisnost je predpogoj za nadzor nad življenjem in resnično izbiro tako žensk kot moških. Glavni način za doseganje tega je preživljanje samega sebe. V zadnjem desetletju se je povečala udeležba žensk na trgu dela, pri čemer je stopnja delovne aktivnosti žensk narasla na 62,5 %⁷. V EU so med letoma 2000 in 2009 ženske predstavljale 9,8 milijona od 12,5 milijona dodatnih zaposlitev. Ta porast sodelovanja je prispevala h gospodarski rasti EU.

Vključevanje več žensk na trg dela pomaga blažiti učinek zmanjševanja aktivnega prebivalstva, pri čemer se zmanjšuje obremenitev javnih financ in sistemov socialne zaščite ter rasteta človeški kapital in konkurenčnost. Ukrepi za lažje usklajevanje poslovnega in zasebnega življenja lahko pozitivno vplivajo na plodnost. Za doseg cilja 75-odstotne stopnje delovne aktivnosti žensk in moških, določenega v Evropi 2020, je treba posebno pozornost nameniti udeležbi starejših žensk, samohranilk, invalidnih žensk, migrantk in pripadnic etničnih manjšin na trgu dela. Stopnja delovne aktivnosti teh skupin je še vedno sorazmerno nizka in obstoječe razlike na podlagi spola je treba zmanjšati tako s količinskega kot s kakovostnega vidika⁸.

Vpliv starševstva na sodelovanje na trgu dela je pri ženskah in moških v EU danes še vedno precej različen, saj ženske nosijo nesorazmeren del družinskih odgovornosti. Veliko žensk meni, da morajo še vedno izbirati med poklicno potjo in otroki. Zaradi trenutnih demografskih trendov mora tudi vedno več moških in žensk za nedoločen čas skrbeti še za druge vzdrževane osebe kot za otroke. Države članice, ki izvajajo politike usklajevanja, imajo visoko stopnjo delovne aktivnosti tako žensk kot moških ter sorazmerno trajnostno stopnjo rodnosti. V zadnjem času EU napreduje pri izboljšavah splošnega okvira za usklajevanje poslovnega in zasebnega življenja⁹. Komisija si bo prizadevala za nadaljnji napredek na tem področju, pri čemer bo posebno pozornost namenila dostopnosti cenovno ugodnega in visokokakovostnega varstva.

Delež podjetnic, ki znaša 33 %¹⁰ (30 % v na novo ustanovljenih podjetjih), še vedno ni optimalen, ker večina žensk še vedno meni, da podjetništvo ni primerna izbira

⁷ Med letoma 2000 in 2009 s 57,3 % na 62,5 % (starostna skupina 20–64 let).

⁸ Glej zlasti smernico za zaposlovanje 7, Dokument Sveta 10907/10 z dne 9. 6. 2010.

⁹ COM(2008) 635, Direktiva 2010/18/EU o izvajanju revidiranega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu (UL L 68, 18.3.2010, str. 13); Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS (UL L 180, 15.7.2010).

¹⁰ Raziskava o delovni sili iz leta 2008.

poklicne poti. Izvajanje revidirane direktive¹¹ o samozaposlenih ženskah naj bi odstranilo precej ovir za žensko podjetništvo.¹² Mlade ženske naj bi imele koristi tudi od vedno večjega poudarka na podjetništvu kot enem od temeljnih znanj, ki naj bi ga v skladu z vodilno pobudo Mladi in mobilnost šole zagotavljale vsem učencem¹³.

Stopnja delovne aktivnosti migrantk je še vedno nizka¹⁴, zlasti v njihovih prvih treh letih v državi gostiteljici. Zato je migrantkam nujno potrebno nuditi pomoč zgodaj in spremljati učinke takšne pomoči. Ključno jih je bolje seznaniti z njihovimi pravicami ter jim omogočiti vključitev in dostop do šolanja in zdravstvenega varstva.

Ženske in moški revščino in socialno izključenost še vedno doživljajo precej različno. Revščina bolj ogroža ženske, zlasti samohranilke in starejše, ko razlike v plačilu postanejo „razlike v pokojninah“. Ovire pri zaposlovanju se odražajo tudi v višjih stopnjah neaktivnosti in višjih stopnjah dolgotrajne brezposelnosti. Poleg tega so pri prikrajšanih skupinah (npr. delovni migranti, invalidi, starejši) razlike na podlagi spola mnogo večje in ženskam povzročajo veliko težav. Za zagotovitev primernih sredstev ženskam ob upokojitvi so potrebne politike aktivnega staranja in posebni ukrepi v pokojninskem sektorju¹⁵.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- podpirala spodbujanje enakosti spolov pri izvajanju vseh vidikov in vodilnih pobud strategije **Evropa 2020** (posebno v zvezi z opredelitvijo in izvajanjem ustreznih nacionalnih ukrepov) prek tehnične podpore ter strukturnih skladov in drugih pomembnejših programov financiranja, kot je Sedmi okvirni program za raziskave. V zvezi s smernicami za zaposlovanje in vrednotenjem nacionalnih politik zaposlovanja bo pazljivo spremljala nacionalne politike, sprejete za večjo enakost spolov na trgu dela in boljše socialno vključevanje žensk,
- spodbujala žensko podjetništvo in samozaposlovanje žensk,
- ocenila razlike, ki ostajajo glede upravičenosti do **dopusta iz družinskih razlogov**, zlasti do očetovskega dopusta in dopusta za nego, ter možnosti za njuno obravnavo. Glede nadaljnjih ukrepov se bo v skladu s členom 154 PDEU posvetovala s socialnimi partnerji,
- poročala o uspešnosti držav članic glede **ustanov otroškega varstva**,
- spodbujala enakost spolov in vse pobude glede **priseljavanja in vključevanja migrantov**.

¹¹ Glej opombo 9.

¹² Glej tudi smernico za zaposlovanje 8.

¹³ COM(2010) 477.

¹⁴ Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic o vključevanju kot gibal razvoja in socialne kohezije, 10307/10, 3. 6. 2010.

¹⁵ Glej tudi smernico za zaposlovanje 10.

2. ENAKO PLAČILO ZA ENAKO DELO IN ENAKOVREDNO DELO

Načelo enakega plačila za moške in ženske za enakovredno delo je zapisano v pogodbah EU. Kljub temu razlika v plačilu na podlagi spola (povprečna razlika med bruto urno plačo moških in žensk v celotnem gospodarstvu) v EU ostaja 17,8 %, v Estoniji 30,9 %, Češki republiki 26,2 %, Avstriji 25,5 % in Nemčiji 23,2 % v primerjavi z Italijo (4,9 %), Slovenijo (8,5 %) ter Belgijo in Romunijo (9 %)¹⁶. Seveda gre za položaj, ki ga je v skladu s duhom pogodb EU sčasoma treba spremeniti.

Glavni razlogi za razlike v plačilu na podlagi spola daleč presegajo problematiko enakega plačila za enako delo. Pri ženskah obstaja razlika med pridobljeno izobrazbo in poklicnim razvojem, zato je treba posebno pozornost posvetiti prehodu z izobraževanja na trg dela. Razlike v plačilu nastajajo tudi zaradi razlikovanja na trgu dela, saj ženske in moški običajno še vedno delajo v različnih sektorjih/na različnih delovnih mestih. Po eni strani ženske in moški pogosto prevladujejo v določenih sektorjih, pri čemer so „ženska delovna mesta“ na splošno manj cenjena od tipično moških poklicev. Po drugi strani pa so v istem sektorju ali podjetju delovna mesta, na katerih so ženske, pogosto manj vredna in manj plačana.

Razlika v plačah odseva tudi druge neenakosti na trgu dela, ki večinoma prizadevajo ženske – zlasti njihov nesorazmerni delež družinskih odgovornosti ter težave pri usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja. Veliko žensk opravlja delo s skrajšanim delovnim časom ali po netipičnih pogodbah. Čeprav lahko na ta način ostanejo na trgu dela in usklajujejo družinske odgovornosti, lahko to negativno vpliva na njihovo plačo, poklicni razvoj, možnosti napredovanja in pokojnino¹⁷.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- v sodelovanju z evropskimi socialnimi partnerji in ob spoštovanju neodvisnosti socialnega dialoga proučila možne načine izboljšanja **preglednosti plačil** ter načine, kako na enako plačilo vplivajo ureditve, kot so delo s **skrajšanim delovnim časom** in pogodbe o **zaposlitvi za določen čas**,
- podprla **pobude za enako plačilo na delovnem mestu**, kot so znak enakosti, „listine“, nagrade in razvoj orodij, s katerimi delodajalci odpravljajo neupravičene razlike v plačilu na podlagi spola,
- uvedla vsakoletni **evropski dan enakega plačila**, ki bo pripomogel k ozaveščanju, koliko dlje morajo ženske delati za enak zaslužek kot moški,
- spodbujala ženske k izbiri **netradicionalnih poklicev**, na primer v „zelenih“ in inovativnih sektorjih.

¹⁶ Številke iz leta 2008, razen za Estonijo (2007).

¹⁷ Glej tudi smernico za zaposlovanje 7.

3. ENAKOST PRI ODLOČANJU

Čeprav ženske predstavljajo skoraj polovico delovne sile in več kot polovico novih univerzitetnih diplomantov v EU, so v večini držav članic še vedno premalo zastopane v procesih odločanja in na vodstvenih položajih, še zlasti na najvišjih ravneh.

Kljub napredku glede uravnotežanja zastopanosti spolov pri političnem odločanju je treba storiti še veliko. Med poslanci nacionalnih parlamentov in ministri nacionalnih vlad je povprečno le četrtnina žensk¹⁸.

Pri odločanju v gospodarstvu je delež žensk manjši od deleža moških na vseh ravneh upravljanja in odločanja. Ženske predstavljajo le eno desetino članov upravnih odborov največjih podjetij v EU, ki kotirajo na borzi, in 3 % predsednikov upravnih odborov. Raziskave kažejo, da izkoriščanje prednosti obeh spolov prinaša koristi ter da obstaja pozitivna korelacija med deležem žensk na vodilnih položajih in uspešnostjo podjetja.

Čeprav si je EU leta 2005 zastavila cilj, doseči 25 % žensk na vodstvenih položajih v javnem raziskovalnem sektorju, razmere še niso takšne, saj je med rednimi profesorji na univerzah EU le 19 % žensk¹⁹. Prevladujoče neravnovesje med spoloma v znanosti in raziskovanju še vedno močno ovira doseganje evropskega cilja večje konkurenčnosti in polnega izkoriščanja inovativnega potenciala.

Komisija bo uporabila enaka merila, h katerim spodbuja druge, in ukrenila vse potrebno za bolj uravnoteženo zastopanost spolov, zlasti na vodstvenih položajih.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- preučila usmerjene pobude za bolj **uravnoteženo zastopanost spolov pri odločanju**,
- spremljala doseg **cilja 25 % žensk na najvišjih vodstvenih položajih na področju raziskav**,
- **spremljala napredek proti** cilju 40 % članov enega spola v odborih in strokovnih skupinah, ki jih ustanovi Komisija²⁰,
- podpirala spodbujanje sodelovanja več žensk pri **volitvah v Evropski parlament**, vključno z njihovo kandidaturo.

4. DOSTOJANSTVO, INTEGRITETA IN KONEC SEKSISTIČNEGA NASILJA

Obstaja veliko vrst nasilja, ki jih ženske doživljajo zato, ker so ženske. Mednje sodijo nasilje v družini, spolno nadlegovanje, posilstvo, spolno nasilje med konflikti

¹⁸ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=762&langId=en&furtherPubs=yes>

¹⁹ Akademsko osebje stopnje naziva A (univerzitetni profesorji) (*She Figures* 2009).

²⁰ Sklep Komisije 2000/407/ES z dne 19. junija 2000.

ter škodljive običajne ali tradicionalne prakse, kot so pohabljanje ženskih spolnih organov, prisilne poroke in kazniva dejanja iz časti. Po ocenah je v Evropi fizično nasilje vsaj enkrat v življenju doživelo od 20 % do 25 % žensk²¹. Ocenjuje se tudi, da je do pol milijona žensk, ki živijo v Evropi, žrtev pohabljanja spolnih organov²².

Zato akcijski načrt za uresničenje stockholmskega programa²³ poudarja zaščito žrtev kaznivih dejanj, vključno z ženskami žrtvami nasilja in pohabljanja spolnih organov, ter napoveduje obsežno strategijo EU glede seksističnega nasilja. Poleg tega Listina žensk predvideva vzpostavitev obsežnega in učinkovitega okvira politik za boj proti seksističnemu nasilju, znotraj svoje pristojnosti pa tudi ukrepe (vključno s kazenskopravnimi) za dokončno izkoreninjenje pohabljanja ženskih spolnih organov v vsej Evropi.

Neenakosti med spoloma so prisotne tudi v zdravstvenem varstvu, pri dolgotrajni oskrbi in pri zdravljenju. Ženske in moški se soočajo s spolno specifičnimi zdravstvenimi tveganji in boleznimi, ki jih je treba ustrezno obravnavati v medicinskih raziskavah in pri zdravstvenih storitvah. Doseči je treba, da bodo socialne in zdravstvene storitve vedno bolj prilagojene specifičnim potrebam žensk oziroma moških.

Vprašanja, povezana z enakostjo spolov, so posebno pomembna tudi na področju azila. Predlogi Komisije iz leta 2008 in 2009, ki dopolnjujejo trenutne instrumente EU na področju azila, med drugim obravnavajo tudi ključna področja, na katerih je treba okrepiti spolno specifične elemente.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- sprejela strategijo na ravni celotne EU za boj proti nasilju nad ženskami, katere cilj bo na primer izkoreniniti pohabljanje ženskih spolnih organov z uporabo vseh primernih instrumentov, vključno s kazenskopravnimi, znotraj pristojnosti EU in kampanjo v celotni EU za večjo ozaveščenost glede nasilja nad ženskami,
- zagotovila, da bo azilna zakonodaja EU upoštevala premisleke glede enakosti spolov; spodbujala spolno specifično usposabljanje in dobre prakse v okviru Evropskega azilnega podpornega urada (European Asylum Support Office, EASO) in tudi prek financiranja iz Evropskega sklada za begunce,
- po poročilu o zdravju žensk iz leta 2010 sestavila poročilo o zdravju moških.

5. ENAKOST SPOLOV IN ZUNANJI UKREPI

Politika EU glede spodbujanja enakosti spolov v EU je tesno povezana z delom, ki ga Unija opravlja v tretjih državah. EU lahko s pomočjo vseh ustreznih politik v

²¹ Svet Evrope, Boj proti nasilju nad ženskami. Študija pregleda stanja ukrepov, izvedenih v državah članicah Sveta Evrope (2006).

²² Resolucija Evropskega parlamenta z dne 24. marca 2009 o boju proti pohabljanju ženskih spolnih organov v EU.

²³ COM(2010) 171.

okviru zunanjih ukrepov pomembno vpliva na spodbujanje enakosti spolov in krepitve vloge žensk po vsem svetu.

Države kandidatke morajo v celoti sprejeti temeljno načelo enakosti žensk in moških. Spremljanje prenosa, izvajanja in uveljavljanja s tem povezane zakonodaje EU ostaja prednostna naloga širitvenega procesa, ki ga EU finančno podpira.

V zvezi z evropsko sosedsko politiko (ESP) EU podpira napore partnerskih držav pri spodbujanju enakosti spolov. Akcijski načrti ESP določajo soglasno sprejeto agendo prednostnih reform ter partnerske države obvezujejo glede sodelovanja v dialogu o zadevnih vprašanjih in sprejemanja reform politik in zakonodaje.

EU ostaja zavezana k hitrejšemu doseganju **razvojnih ciljev tisočletja** in pomoči pri doseganju standardov, določenih v Konvenciji ZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, akcijski platformi pekinške konference in akcijskega programa iz Kaira, kot je to določeno v akcijskem načrtu EU za enakost spolov in krepitev vloge žensk pri razvoju (2010-2015)²⁴. Smernice EU o **nasilju** nad ženskami in dekleti ter o boju proti vsem oblikam diskriminacije nad njimi so smernice za politični dialog in po potrebi ukrepanje ob posameznih primerih kršitev pravic žensk. EU bo še naprej uporabljala svoje **razvojne politike** za spodbujanje enakosti spolov in krepitve vloge žensk²⁵.

EU bo tudi aktivno sodelovala z **mednarodnimi organizacijami**, ki delujejo na področju enakosti spolov, na primer z Mednarodno organizacijo dela (MOD), Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), ZN in Afriško unijo z namenom ustvarjanja sinergij in spodbujanja krepitve vloge žensk, pa tudi z **novim telesom ZN za enakost spolov**, UN WOMEN. Podpirala bo tudi sodelovanje civilne družbe, izgradnjo zmogljivosti ter ozaveščanje na področju enakosti spolov in krepitve vloge žensk.

EU je tudi zavezana k zaščiti žensk v času **konfliktov** in po njih ter k zagotavljanju polnega sodelovanja žensk pri procesih **preprečevanja konfliktov, vzpostavljanja miru** in obnove. Aktivno in celovito izvaja resoluciji Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti. Premisleki glede spolov se bodo še bolj vključevali tudi pri **humanitarni pomoči**²⁶.

EU spolno enakost vključuje tudi v trgovinsko politiko kot del širšega okvira trajnostnega razvoja. V preferencialnih trgovinskih sporazumih spodbuja učinkovito uveljavljanje temeljnih delovnih standardov MOD in agende za dostojno delo, vključno v zvezi z nediskriminacijo. Vprašanje enakosti spolov se obravnava tudi v trajnostnih ocenah učinka, ki so v pomoč pogajalcem pri trgovinskih pogovorih.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

²⁴ Priloga k Sklepom Sveta o razvojnih ciljih tisočletja za plenarno zasedanje Združenih narodov na visoki ravni v New Yorku in čas po njem.

²⁵ Glej prejšnjo referenco.

²⁶ Zlasti v zvezi z izvajanjem evropskega soglasja o humanitarni pomoči, UL C 25, 30.1.2008, str. 1.

- spremljala in podpirala upoštevanje kopenhavskih meril za pristop k EU na področju enakega obravnavanja moških in žensk ter pomagala državam Zahodnega Balkana in Turčiji pri prenosu in uveljavljanju zakonodaje,
- izvajala akcijski načrt EU za enakost spolov in krepitev vloge žensk pri razvoju (2010–2015),
- še naprej spodbujala partnerske države ESP k spodbujanju enakosti spolov z dialogom o politikah, izmenjavo izkušenj in preučevanjem možne pomoči v skladu z Evropskim instrumentom sosedstva in partnerstva,
- premisleke o spolih še bolj vključevala pri humanitarni pomoči EU.

6. HORIZONTALNA VPRAŠANJA

6.1. Vloge spolov

Rigidne vloge spolov lahko posameznika ovirajo pri odločitvah in omejujejo potencial žensk in moških. Spodbujanje **nediskriminatornih vlog spolov** na vseh področjih življenja, kot so izobraževanje, izbira poklicne poti, zaposlovanje in šport, zato močno prispeva k enakosti spolov. Za spolno enakost so potrebni aktiven prispevek, podpora in sodelovanje **moških**. V politikah je treba obravnavati tudi neenakosti med spoloma, ki prizadevajo dečke/moške, kot so stopnja pismenosti, osip in zdravje pri delu.

6.2. Zakonodaja

EU ima dolgoletni **pravni red proti spolni diskriminaciji** pri zaposlovanju in na drugih področjih vsakdanjega življenja. Z nedavno poenostavitvijo in posodobitvijo je ta zakonodaja postala dostopnejša in zato tudi bolj odzivna na družbene spremembe. Pomembna mejnika pri tem izvajanju sta prenovljena direktiva iz leta 2006²⁷ ter direktivi iz leta 2010 o starševskem dopustu²⁸ in samozaposlenih delavcih²⁹.

Učinkovit pravni okvir zahteva **spremljanje, uveljavljanje, redno vrednotenje in posodabljanje**, pa tudi dialog z gospodarskimi subjekti, socialnimi partnerji, organi za spodbujanje enakosti in predstavniki civilne družbe za zagotovitev, da resnično ustreza svojemu namenu. Za uveljavljanje pravic v praksi so ključnega pomena organi za enakost na nacionalni ravni, ki pomagajo žrtvam, spodbujajo pravice in razvijajo raziskave, bistvene pa so tudi pravice združenj in sindikatov do obrambe žrtev.

V zvezi s tem je Komisija začela obsežno raziskavo o delovanju organov za enakost v 27 državah članicah in splošnejšo raziskavo o dostopnosti pravnega varstva na tem področju. Posvetovanja foruma o spolni diskriminaciji pri dostopu do zavarovanja in s tem povezanih finančnih storitev iz Direktive 2004/113/ES pa bodo skupaj z

²⁷ 2006/54/ES.

²⁸ 2010/18/ES.

²⁹ Glej opombo 9.

izsledki dveh poglobljenih raziskav o praksah zavarovanja in možni spolni diskriminaciji pri izobraževanju osnova za prihodnje poročilo o izvajanju direktive.

Še hujše posledice **diskriminacije na podlagi dveh ali več razlogov**, na primer starostne in spolne diskriminacije starejših žensk, ki iščejo zaposlitev, je treba obravnavati pri izvajanju ustrezne zakonodaje in zakonskih aktov za zaščito pred diskriminacijo na podlagi drugih razlogov iz člena 19 PDEU. Komisija proučuje tudi posebna vprašanja glede spolne diskriminacije na podlagi spolne identitete.

6.3. Upravljanje in orodja za enakost spolov

Krepitev sodelovanja z različnimi institucijami in zainteresiranimi stranmi, ki delujejo na področju enakosti spolov – vladami držav članic, Evropskim parlamentom, civilno družbo, organi za enakost, mednarodnimi organizacijami, agencijami EU – bodo ključnega pomena za doseganje napredka.

Na podlagi letnega poročila o enakosti žensk in moških, ki vsako leto obravnava določeno temo in dobre prakse v državah članicah, bo Komisija vzpostavila letni dialog o enakosti spolov na najvišji ravni. Pri njem bodo sodelovali Evropski parlament, predsedstva Sveta in ključne zainteresirane strani, kot so evropski socialni partnerji in civilna družba, ter ovrednotili napredek pri izvajanju te strategije.

Tesno sodelovanje z državami članicami se bo nadaljevalo prek skupine na visoki ravni za integracijo načela enakosti spolov. Svetovalni odbor, sestavljen iz predstavnikov držav članic, evropskih organizacij socialnih partnerjev in civilne družbe, bo Komisiji še naprej svetoval glede pobud pri politikah in zakonodajnih pobud. Komisija bo povečala izmenjavo dobrih praks med državami članicami na vseh področjih te strategije.

Komisija bo še naprej tesno sodelovala z evropskimi socialnimi partnerji in organizacijami, ki zastopajo civilno družbo.

Integracija načela enakosti spolov se bo izvajala kot neločljivi del oblikovanja politik Komisije, tudi pri postopkih ocene vpliva in vrednotenja. Komisija bo povečala bazo znanja o enakosti spolov. Pričakuje se, da bo imela pomemben učinek ustanovitev Evropskega inštituta za enakost spolov. Del delovnega programa inštituta je pomoč Komisiji in državam članicam pri poročanju o kazalnikih na ravni EU, določenih v okviru akcijske platforme pekinške konference, za posebej pereča področja, po potrebi pa tudi razvijanje nadaljnjih kazalnikov (npr. glede žensk in okolja).

Komisija bo nadaljevala z ozaveščanjem in objavljanjem koristnosti politik enakosti spolov. Med drugim bo izboljšala svoj spletni portal o enakosti spolov s povezavami in novicami o napredku.

Naslednji večletni finančni okvir EU bo predstavljen v prvi polovici leta 2011. S tem se bo podprlo izvajanje ukrepov, ki jih ta strategija predvideva po letu 2013. Poleg tega se bodo zaradi boljšega vključevanja vprašanj enakosti spolov in poročanja o trenutnih programih(2007-2013) postavili trdni temelji za zagotovitev, da se bo vidik spolov vključil v oblikovanje naslednje generacije programov, ki bodo tako temeljili na temeljiti oceni položaja žensk in moških.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- obravnavala **vlogo moških** pri enakosti spolov, spodbujala dobre prakse enakosti spolov pri mladih, izobraževanju, v kulturi in športu,
- spremljala pravilno izvajanje **zakonov EU o enakem obravnavanju**, zlasti s poudarkom na direktivah 2004/113/ES in 2006/54/ES; spremljala, v kolikšni meri se spoli upoštevajo pri izvajanju direktiv o nediskriminaciji,
- spodbujala dosledno izvajanje **akcijske platforme pekinške konference**, vključno z razvojem in posodabljanjem kazalnikov, ob podpori **Evropskega inštituta za enakost spolov**,
- predstavila **letno poročilo o napredku** pri doseganju enakosti spolov, zlasti na področjih te strategije, pred začetkom letnega **dialoga o enakosti spolov** na najvišji ravni, pri katerem bodo sodelovali Parlament, Komisija, države članice in ključne zainteresirane strani.
-